

A szakképzés problémái, melyek azonnali intézkedést / módosítást kívánnak

A Pedagógusok Szakszervezete Szakképzési és Felnőttképzési Tagozatának összeállítása

1. A szakképzés „visszaillesztése” a közoktatás rendszerébe!
 - KJT-ben foglalt jogosultságokat elvesztettük!
 - a szakképzésben dolgozó oktatók újból legyenek pedagógusok! A Púétv. felülvizsgálata és a pedagógus életpálya helyreállítása, (pl. jubileumi jutalom folytonossága mellett)!
2. A Nemzeti Pedagógus Kar megszüntetése (nem tettek érdemileg semmit a pedagógusok érdekében), azt helyettesítő más hasonló jellegű szervezet alakítása nélkül
 - a pedagógusok csatlakozhassanak érdekvédelmi szervezethez – ezen szervezetek sok esetben nem csak a pedagógusok érdekeit képviselik, hanem komoly szakmai jellegű munkát is végeznek!
 - érdekvédelmi szervezet partnerként való kezelése – alapszervezeti szinttől
3. Szakképzési centrumok teljes körű átvizsgálása (különösen gazdasági vonalon – sok érdekes dolgot megértünk már e téren), a szakképzés fenntartási rendszerének újragondolása, átalakítása! Kancellári rendszer megszüntetése, Áht.-nak megfelelő állapot helyreállítása, centrum és iskola közötti hatáskör megosztás felülvizsgálata, korrekciója!
4. NSZFH; IKK működésének felülvizsgálata.
5. Jelentős mértékben növelni a szakképző intézmények önállóságát, mind gazdálkodási, mind pedig munkáltatói jogkörök tekintetében!
6. Monitoring rendszer kiépítése, ami a szakképzésben felmerülő szakmai és emberi problémákat a minisztérium (államtitkárság) felé jelzi. (Persze értelmese csak akkor van, ha az irányító szerv ezt komolyan veszi!)
7. A szakképzői intézmények épületeinek korszerűsítése: hő- és hangszigetelés, klimatizálás, megújuló energiaforrások (napelemek) telepítése központi forráskeretből! (Naderi Zsuzsannától lehetett hallani egy előadásán: "...19.sz.-i épületekben 20. sz.-i módszerekkel 21.sz.-i tanulókat próbálunk oktatni...").
8. A szakképző intézmények eszközparkjának folyamatos fejlesztése: gépek, szerszámok, eszközök, illetve a szakmai elméleti képzéshez szükséges megfelelő informatikai eszközök biztosítása (lehetőleg ne közbeszerzés kereteiben a bolti árakhoz képest 2-3-szoros áron)
 - AI oktatásához szükséges eszközpark biztosítása diákok részére (tablet... lap-top)
 - Mobiltelefon használat lehetőségének újragondolása (veszélyhelyzet esetén a diáktól szülő értesítése...?)
 - Szabad tankönyvválasztás

9. Az ÁKK-k tevékenységének újragondolása; a centrumok többségi tulajdonának megszüntetése – gazdasági partnerek üzemeltessék ezeket a cégeket (talán így nemcsak a termelésre, hanem a gyakorláshoz szükséges anyagok, eszközök anyagi fedezetére is lesz pénz)
10. A KRÉTA rendszer (ha az marad) optimalizálása, fejlesztése (volt attól jobban üzemelő rendszer is)
 - a) folyamatos adatvesztések a KRÉTA-ban, annak frissítésekor
 - b) hiányzások „kezelése”; statisztikai adatok pontatlansága félévkor, év végén (eltérő adatok a statisztika és a kinyomtatott dokumentumok pl. törzslap között)
 - c) esetleges (ad-hoc módon szükségessé váló) óraáthelyezésekről nem kap információt a tanár értesítés formájában
 - d) keresztfélévben induló felnőttképzés nem kapcsolódik a „tanévhez”
 - e) órai késések nem jelennek meg a hiányzások között (értesítések kiküldésénél komoly probléma)
11. A duális partnerek a velük szakképzési munkaszerződéses viszonyban álló diákokkal kapcsolatban a rájuk háruló adminisztratív jellegű feladatokat maradéktalanul lássák el a KRÉTA rendszerben:
 - a) az iparkamara fokozottan ellenőrizze a duális partnerek ilyen jellegű adminisztratív tevékenységét (vagy kérjen az iskolától erre vonatkozó információt a duális partnerekre vonatkozóan „véletlenszerűen”)
 - b) ne az iskolának (osztályfőnöknek) kelljen könyörögni (sokszor eredménytelenül) a duális partnerektől a hiányzások, érdemjegyek rögzítését.
12. A szakképzésben tanítók valóban korszerű szakmai ismeretekkel való felvértezése, továbbképzése; különös tekintettel a szakmai elméleti órákat tartó kollégák esetében (pl.: ne az „eeszt.gov.hu” felület használata legyen a továbbképzés témája – csak „mert az ingyen van”; inkább a mesterséges intelligencia használatának gyakorlati ismertetése, megtanítása).
13. „Alkotói szabadság” rendszer lehetőségének megvizsgálása / bevezetése.
14. MIR, benne az oktatói értékelési rendszer felülvizsgálata / eltörlése
 - a) sokszor teljesíthetetlen feltételek (külföldön szerzett szakmai tapasztalat)
 - b) közismereti tárgyakat oktató kollégák tekintetében irreleváns elvárások (duális partner értékelési szempontjainak figyelembevétele)
 - c) teljesítmény szempontok / indikátorok / elért pontszám / illetmény közötti szinkron hiánya miatt alkalmatlan és szubjektív a rendszer
15. Tanítási évre vetített munkaidő keret azonnali megszüntetése!
 - a) az iskola nem termelő üzem!
 - b) hiába van valakinek heti 24-25 órája, nem kap túlóradíjat, mert „végzős osztályban tanít”.
16. Minden, az oktatásban foglalkoztatott munkaköri leírásából törölni, hogy: „és amit az intézményvezető (felettes) utasításba ad”

17. Kötelező óraszám maximalizálása 20 órában
- a) kötelező órák felett végzett minden plusz oktatási, vagy ahhoz kapcsolódó tevékenység túlmunkaként kerüljön kifizetésre (pl. helyettesítés, osztály- vagy szakmai kirándulások szervezése, lebonyolítása) – mindezt a pedagógusok számára is explicit, egyértelműen nyomon követhető módon;
 - b) Az Szkr. szerinti havonta legfeljebb 16 óra ingyen (nem definiált eseti) helyettesítés eltörlése;
 - c) amennyiben a nyári gyakorlat az adott intézmény keretein belül történik, akkor a gyakorlatot tartó kolléga munkáját túlóráként számolják el.
18. Átlátható bértábla minden alkalmazott esetében!
- a) előmeneteli rendszer: a több éve / évtizede pályán lévő tanárok, és a pályakezdők bére ne lehessen nagyságrendileg azonos mértékű! (korábbi bértáblához hasonló jellegű, mindenki által kiszámítható bérnövekmény – talán ez is ösztönzőleg hathat a pályakezdő pedagógusokra);
 - b) nem pedagógusi munkakörben foglalkoztatottak esetében is vegyék figyelembe a képzettség, a ledolgozott évek számát!
 - c) egységes mértékű cafeteria (pl. év közti SZÉP kártyára; vagy gazdasági év végén egy összegben) minden, az oktatásban munkavállaló részére.
19. Pótlékok, óradíjak mértéke:
- a) osztályfőnöki-, munkaközösségvezetői-, intézményvezetői és -helyettesi pótlékok jogszabályban legyenek rögzítve; (helyenként egy igazgató, vagy helyettese kevesebb vezetői pótlékot kap, mint egy gimnáziumi osztályfőnök; de általában a szakképző intézményekben nincs jelentős eltérés a vezetői és az osztályfőnöki pótlék mértéke között);
 - b) osztályfőnöki pótlék országosan legyen egyenlő mértékű (centrumonként más és más mértékű pótlékok kerültek meghatározásra, amire nagyon sok variációt találtak ki az egyes centrumok vezetői), oly módon, hogy az legyen az oktatói átlagbér min 10%-a;
 - c) a tanév augusztus 31-ig tart; az osztályfőnöki pótlék is ezen intervallumig szóljon (sok, ezzel ellentétes példa van országos szinten);
 - d) felnőttképzésben munkát vállaló tanárok óradíjának tisztességes megfizetése (vállalkozói órabér vs. felnőttképzésben résztvevő tanárok órabére – talán nem kell példával „illusztrálni”)
 - e) rendkívül magas egyes szakképző intézményekben az SNI-s és BTMN-es diákok száma, ami jelentős mértékben megnehezíti a pedagógusi tevékenységet a tanórákon. Ne csak a felzárkóztató foglalkozást tartó kapjon pótlékot és ne csak a „felzárkózó településeken” dolgozó pedagógusok – a szakképzésben is jelenjen meg a közoktatásban jelenlévő „esélyteremtési illetményrész” pótlékként
 - f) SNI, BTMN ellátás személyi feltételeinek megteremtése (gyógypedagógusok intézményi szinten, gyógypedagógus koordinátor alkalmazása – akár centrum szinten)

20. Szakmai versenyek

- a) életszerűtlen, hogy meghatározott tanulmányi átlageredmény alapján (jelenleg az előző évi szakmai tárgyak általi 4-es átlag van meghatározva) vehet csak részt diák szakmai versenyen (bármely diákkal történhet olyan dolog, esemény, ami miatt a tanulmányi eredménye nem tükrözi valós tudását; másrészt: nem egyszer előfordult már, hogy az iskolában rossz tanulmányi eredményt elérő gyermek a szakmai versenyen kimagasló eredményt ért el!)

21. Szakmai vizsgák

- a) Akkreditált szakmai vizsgaközpontok működtetésének felülvizsgálata – valóban szükségesek? A szakmai tudás, amelyből a vizsgaközpont él, az iskolákban és a tanároknál van, felesleges bürokrácia, (vizsgaközpontok értelmetlen MIR rendszere), egy kormányrendeletben kiadható a vizsgaszabályzat, lásd szakképzésben korábban, vagy az érettségi vizsgaszabályzat, ugyanez vonatkozik a vizsgáztatói névjegyzékre. (a megyei iparkamarák és az iskolák tökéletesen meg tudták oldani a vizsgaszervezési és lebonyolítási feladatokat.)
- b) szakmai vizsgák követelményrendszere túlzó a szakképzésben részt vevő diákok jelentős részénél (rengeteg SNI-s, BTMN-es, HH-s és HHH-s gyermek a szakképzésben).
- c) egyes ágazatokon belül jelentős eltérések mutatkoznak az ágazathoz tartozó különböző szakmák KKK-jában
- d) a szakmai tudás elméleti része ismeretének ellenőrzését az interaktív vizsgafeladatokkal nem lehet „felmérni” (ráadásul a feladatok sok esetben hibásak, nem a képzettségi szintnek megfelelő erősségűek); interaktív vizsgafeladatbank létrehozása
- e) a szakmai vizsgákon vizsgabizottsági feladatokat ellátó kollégák ne szabadság terhére vállalhassanak ilyen jellegű tevékenységet (nem „ész nélkül mindent IS bevállalunk” módon vállalnak ilyen feladatot; + az érettségi elnöki feladatokat ellátó kollégák esetében nem kell szabadságot kivenniük...” nemzetgazdasági érdek” -re való hivatkozással)

22. Képzés:

- Minden szakképző intézményben legyen "0". évfolyam, ahol az általános iskolából kikerülő gyermekek orientálódni tudnak az adott intézmény kínálatban szereplő ágazatokhoz tartozó szakmákban, ezáltal is elősegítve a tényleges pályaválasztást;
- A szakmai elméleti képzés az iskola keretei között legyenek megtartva, nem kiszervezve duális partnerekhez – egyébként sem biztosítható, hogy minden duális partner meg tudja tartani a szakmai elméleti képzést;
- Tartalom és kimenet szabályozás felülvizsgálata; tankönyv és tananyag ellátottság felülvizsgálata;
- a) Technikumi szakmai oktatás:
 - a 12. évfolyamából való kilépés megteremtésének lehetősége (érettségi után ne kelljen a technikumi képzésben maradnia annak a diáknak, aki későn eszmél, hogy rossz szakirányba orientálódott; azonban az érettségijét kapja meg)
 - technikumi iskolaszervezet felülvizsgálata
 - természet-tudományos tárgyak visszavezetése a technikumi képzésbe

- b) EGYMI-kben történő képzés, és vizsgák:
- szakmai képzések tananyagainak átdolgozása;
 - teljes szakmák indítása helyett csak rész-szakképesítések indítása, ugyanolyan pénzügyi feltételekkel, mintha teljes szakmát tanulna (ösztöndíj mértéke lényegesen kisebb a rész-szakképesítésnél);
 - szakmai vizsgák nem veszik figyelembe a tanulói fogyatékoságokat; a szakmai vizsgák (pl. interaktív feladatsorok) jelentős mértékben meghaladják a tanulói képességeket!

23. Kollégiumok:

- kollégiumi nevelőtanárok kötelező óraszámának „egységesítése” heti 32 órában a kötelező óraszám meghatározásával (jelentős eltérések országszerte!)
- éjszakai ügyeletre „ügyeleti díj”, vagy pótlék bevezetése (Púétv 83-84. §)! (különösen a vasárnapi napokra, amikor a kollégisták elfoglalják a szállásukat)

24. Könyvtárak:

- a szakképző intézményekben iskolai könyvtárak „visszaállítása” (sok centrumban és azokon belül az intézményekben nincs könyvtár!);
- megfelelő könyvtáros végzettségű kolléga alkalmazása a végzettségnek megfelelő bértáblába való besorolással – 32 órás kötelező órással (nem NOKS-os kategóriába);

Rövid távon:

Általánosságban

1. Jogállásváltás – visszakerülni a közalkalmazotti szférába
 - Tanítási évre vetített munkaidőkeret azonnali megszüntetése
 - Kötelező óraszám kérdése
 - Bérek, pótlékok, cafeteria „rendezése” minden munkavállalót érintően
2. Nemzeti Pedagógus Kar megszüntetése, helyette érdekvédelmi szervezethez való csatlakozás
3. Érdekvédelmi szervezet partnerként való kezelése – alapszervezeti szinttől
4. Fenntartóval kapcsolatos problémák:
 - Szakképzési centrumok átvilágítása
 - NSZFH, IKK működésének felülvizsgálata
5. Szakképző intézmények önállósága: gazdálkodás, munkáltatói jogkörök
6. MIR rendszer felülvizsgálata
7. Monitoring rendszer kialakítása

Szakmai jellegű problémák

1. KRÉTA rendszer hibái, fejlesztése
2. Duális partnerek adminisztratív felelőssége
3. ÁKK-k, akkreditált vizsgaközpontok működésének felülvizsgálata
4. Szakmai képzések kérdésköre
5. Technikumi szakmai oktatás problémái
6. Szakmai vizsgák anomáliái
7. Szakmai vizsgabizottsági feladatok ellátása szabadság nélkül
8. Kollégiumok problémái
9. Könyvtárak a szakképzésben
10. Pedagógusi továbbképzés kérdése

Középtávon:

1. Szakképző intézmények fejlesztése
 - intézmények épületeinek, eszközparkjának fejlesztése
2. „0”. évfolyam bevezetése szakképzésben
3. SNI, BTMN ellátás személyi feltételeinek megteremtése
4. EGYMI-k képzési és vizsgakövetelményei

Hosszútávon:

1. Alkotói szabadság lehetőségének megvizsgálása

Budapest, 2026. június 16.

